

ETIKAI KÓDEX

Előszó az Etikai Kódexhez

A MATESZE egyik fő feladata, hogy a segítőkutyák képzésével és alkalmazásával kapcsolatos szakmai standardok kidolgozásával és érvényesítésével egységes, és a szakmai-etikai elvárásoknak megfelelő résztvevőkkel működő szakmai hátteret alakítson ki.

E cél megvalósításnak egyik fontos feltételként a MATESZE elnöksége 2021.02.16.-i ülésén úgy döntött, hogy a Közgyűlés és az Elnökség döntéseinek elősegítése céljából Etikai Bizottságot hoz létre. A háromtagú Etikai Bizottság vezetésével Fábiánné Mile Alíz elnökségi tagot bízta meg, a bizottságban való részvételre pedig két, a MATESZE-től független szakértőt kért fel (Szamosköziné Simon Erzsébet gyógypedagógus, dr Iván Ferenc ügyvéd). Az Etikai Bizottság 2021.03.10.-én tartott alakuló ülését, amelyen megállapodás született arról, hogy a bizottság első feladata a MATESZE Etikai kódexének kidolgozása.

Az Etikai Bizottság által kidolgozott és a MATESZE elnöksége által 2021.10.10-én jóváhagyott *'Etikai Kódex'* olyan, a segítőkutyás terület minden szereplője számára megfontolásra ajánlott dokumentum, amely nemcsak alapelveket fogalmaz meg és ajánlásokat tartalmaz, hanem útmutatóul is szolgálhat a MATESZE tagszervezetei illetve a MATESZE ügyfeleiként regisztrált segítőkutyás szervezetek számára a mindennapokban felmerülő szakmai-etikai problémák megoldásában.

Reményeink szerint az Etikai Bizottság munkájának eredményeként sikerült egy olyan Etikai Kódexet megfogalmazni, melyet a tagszervezetek és minden regisztrált szervezet is bizalommal vehetnek saját etikai kódexük alapjaként.

Fontos hangsúlyozni, hogy az Etikai Kódex nem egyszerűen írott szabályok gyűjteménye, hanem az élő, napi működésbe integrálódott szabályzó kell legyen, melynek értéke éppen annyi, amennyi a napi gyakorlatban megvalósul. Azonban az Etikai Kódex nem tartalmazhat minden, a magatartás szabályozására vonatkozó jogi normát, illetve nem adhat útmutatást minden lehetséges helyzetre és problémára.

Éppen ezért a MATESZE Elnöksége és Etikai Bizottsága szívesen fogad minden javaslatot, építő szándékú kritikai észrevételt az Etikai Kódex tartalmi módosításával kapcsolatban, hiszen szeretnénk, ha a segítőkutyás területen tevékenykedő minden résztvevő a magáénak érezné azokat a szakmai-etikai ajánlásokat, amelyeket ebben a dokumentumban igyekeztünk megfogalmazni.

A javaslatokat, kritikai észrevételeket kérjük az Etikai Bizottság elnökéhez (Fábiánné Mile Alíz, csodakutya@gmail.com) kérjük eljuttatni e-mailben. Köszönjük!

I. AZ ETIKAI KÓDEX CÉLJA

Az Etikai Kódex alapvető célja, hogy egyfajta megelőző szerepet töltsön be: átlátható normák felállításával eligazodást nyújtson morális és/vagy szakmai kérdésekben, cselekvési mintákat adva egységes, átgondolt és kiszámítható üzenetet közvetítsen, segítse az együttműködést és útmutatóul szolgáljon a követendő vagy elkerülendő cselekvések tekintetében.

Az Etikai Kódex célja tehát, hogy

(1) segítse a MATESZE tagszervezeteit és a regisztrált segítőkutya-kiképző szervezeteket a munkájukban, hogy szolgáltatásaik nyújtása során tisztességes módon, felelősségteljes és etikus magatartást tanúsítva járjanak el

(2) leírja a MATESZE által képviselt alapvető értékeket, a követendő viselkedéskultúra sajátosságait, az érdekérvényesítést, a prioritásokat, a felelősség egyes kérdéseit

(3) hozzájáruljon a MATESZE tagjainak jobb elköteleződéséhez, javítsa a lojalitást, a motivációt és az eredményességet.

(4) segítse megelőzni a szabálysértéseket és annak súlyosabb szankcióit

(5) felhívja a figyelmet a betartandó vagy elkerülendő cselekedetekre, amelyek a jogszabályok és belső szabályok megsértéséből erednek és súlyosabb jogi vagy más szankciót vonnak maguk után

(6) általános útmutatással szolgáljon olyan köztes vagy nem egyértelmű helyzetekben is, amelyek a „szabályos, de nem etikus” kérdéskörbe tartoznak.

(7) rendelkezzen a MATESZE Etikai Bizottságának működéséről és meghatározza annak feladat- és hatáskörét valamint eljárásrendjét.

II. AZ ETIKAI KÓDEX HATÁLYA

A kódex személyi hatálya a MATESZE tagjaira, munkatársaira és önkéntesekre, a MATESZE elektronikus felületén regisztrált segítőkutya-kiképző szervezetek tagjaira, munkatársaira és önkéntesekre terjed ki. A kódex rendelkezései számukra alapvető útmutatással kell szolgáljon a magatartásuk, szakmai tevékenységük és kommunikációjuk során. A kódex tárgyi hatálya egyaránt kiterjed bel- és külföldre.

III. ÁLTALÁNOS ALAPELVEK, MAGATARTÁSI NORMÁK

A MATESZE tagjai, tagszervezetei és az elektronikus ügykezelő rendszerében regisztrált szervezetek segítőkutyák kiképzésével és alkalmazásával kapcsolatos tevékenységüket mindenkor úgy folytatják, hogy az összhangban legyen a mindenkori hatályos jogszabályok előírásaival, a szakmai etikai és tisztesség követelményeivel, valamint jelen Etikai Kódex előírásaival.

A MATESZE tagjai, tagszervezetei és az elektronikus ügykezelő rendszerében regisztrált szervezetek törekszenek arra, hogy mindenkor etikus magatartást tanúsítsanak, valamint tartózkodjanak a jogsértés és etikai vétség elkövetésétől. Tevékenységüket kötelesek transzparens módon, a legmagasabb szakmai színvonalra törekedve végezni, a szakma szabályainak és az alapvető etikai- erkölcsi normáknak valamint a személyiségi jogoknak és adatvédelmi szabályoknak maximális figyelembe vétele mellett. Kötelesek továbbá szolgáltatásaik gyorsabb és hatékonyabb megvalósítására törekedni, a célhoz kötött adat- és információ áramlását elősegíteni, támogatni. A MATESZE szolgáltatásainak igénybe vételekor (pl. vizsgaszervezés) kötelesek az ügymenettel kapcsolatos sajátos szabályok maximális betartására.

Az általános alapelvek és magatartási normák a következő pontokban foglalhatók össze:

(1) Jogszabályoknak való megfelelés

A személyes és szervezeti ügyek vitele mindig a jogszabályi előírásoknak megfelelően kell történnék. Alapvető elvárás a jogszabályok betűjének és szellemének tiszteletben tartása, a tisztesség maradéktalan érvényesülése.

(2) Felelősség

Mindenki személyesen felelős a felelősségi szintjére vonatkozó jogi, szakmai és etikai szabályok betartásáért.

(3) Esélyegyenlőség és tisztelet

Mindenkinek joga van az egyenlő, udvarias és tiszteletteljes bánásmódhoz. Mások személyes méltóságát és meggyőződését minden körülmények között tiszteletben kell tartani. Szigorúan tilos az erőszak, a megfélemlítés vagy zaklatás bármilyen formája.

(4) Titoktartás, adatvédelem

A tevékenység során megismert minden adat és információ beszerzése és archiválása a hatályos adatvédelmi előírásoknak megfelelő módon kell történnék. A megszerzett információt bizalmasan kell kezelni, az csak jogoszerűen, a feladatok elvégzéséhez használható fel.

(5) Tisztességes szervezeti magatartás

A tevékenység során tilos a megvesztegetés vagy erre utaló magatartás bármilyen formája: nincs helye ellenszolgáltatás nélkül anyagi szolgáltatás nyújtásának, ajándék vagy szórakoztatás révén történő befolyásolásnak. Ugyancsak nincs helye az ajándék elfogadásának.

(6) Tisztességes „üzleti” kapcsolat

A személyek és szervezetek közötti kapcsolatokat a jogszerűség, a kölcsönös bizalom és a tisztességes eljárásra való törekvés kell jellemezze. Az egyes döntéseket a transzparencia és az objektivitás kell jellemezze, a döntéseket nem befolyásolhatják magánérdekek és személyes célok.

(7) Érdekkonfliktusok, összeférhetlenség elkerülése

A tevékenység során lehetőleg kerülni kell minden olyan helyzetet, amely látszólagos vagy valós érdekkellentétet vezethet a MATESZE érdekeivel. Tilos a jogtalan személyes előnyök szerzése, és a MATESZE érdekeivel ütköző konfliktusok generálása. Ugyancsak tilos a családtagokkal, a barátokkal vagy a velük dolgozó szervezetekkel való kivételezés, a számukra jutatott indokolatlan előny is.

(8) Hiteles pénzügyi tevékenység

A tevékenység során előforduló pénzügyi eseményeket haladéktalanul és hitelesen kell kezelni, annak érdekében, hogy az teljes, pontos és valós képet adjon minden tranzakcióról és minden pénzügyi eseményről.

(9) Vagyon és szellemi tulajdon védelme

Személyes felelősséget kell érezni a szervezet vagyonáért és tulajdonáért, azt minden érintettnek a szervezet javára kell használnia, megőriznie és kezelnie. Ugyancsak minden érintett felelősséggel tartozik a szervezet szellemi tulajdonáért és köteles védelmezni a szervezet szabadalmi jogait, védjegyeit és egyéb szellemi tulajdonhoz fűződő jogait.

(10) Környezettudatos hozzáállás

A tevékenység során be kell tartani a hatályos környezetvédelmi előírásokat és mindig törekedni kell arra, hogy a szervezeti tevékenységgel együtt járó negatív környezeti hatások csökkentését szolgáló legszigorúbb előírások érvényesüljenek.

(11) Bennfentesség

A szervezet nem nyilvános információinak jogszerűtlen felhasználása előnyök szerzése érdekében minden körülmények között tilos.

(12) Politikai tevékenység

Tilos mindenféle politikai célú felajánlás vagy költség vállalása a szervezet nevében, kivéve ha a szervezet vezetése erre kifejezetten engedélyt ad.

(13) Gazdasági bűncselekmények

Tilos gazdasági bűncselekményben való részvétel, beleértve a pénzmosást, csalást, vesztegetést, adócsalást, korrupciót és hűtlen kezelést. A MATESZE zéró toleranciát hirdet minden gazdasági bűncselekménnyel szemben.

(14) Verseny

A tisztességes verseny a piac életető eleme, ezért mindenki köteles tiszteletben tartani a versenyjogi szabályokat és garantálni azok betartását.

(15) Társadalmi felelősségvállalás

A tevékenység végzése során mindig kiemelt szempont kell legyen a társadalmi felelősségvállalás, azaz figyelemmel kell lenni az adott tevékenység társadalmi, környezeti, szakmai környezetére és következményeire. Támogatni kell a tevékenységhez kapcsolódó helyi közösségeket és maximális együttműködésre kell törekedni a tevékenységében, működésében érintettekkel.

IV. SPECIÁLIS SZAKMAI ALAPELVEK ÉS MAGATARTÁSI NORMÁK

A segítő kutyák nevelésével, képzésével, vizsgáztatásával és rászorultakhoz való eljuttatásával kapcsolatos tevékenységek során betartandó szabályok és alapelvek a következők:

- (1) A tevékenység megvalósítása során maradéktalanul be kell tartani az EMMI 9/2016(V.12.) sz. módosításaival egységbe foglalt 27/2009. (XII. 3.) SZMM rendelet Mellékletének 5.7.G 1-4 valamint H pontjaiban megfogalmazott szabályokat és elvárásokat:

A segítő kutyák kiképzésével és klienshez történő átadásával kapcsolatos általános elvárások (5.7.G.1)

A segítő kutyáért jelentkezőket megillető bánásmóddal kapcsolatos elvárások (5.7.G.2)

A segítő kutyák közterületen való megjelenésével és viselkedésével kapcsolatos elvárások (5.7.G.3)

A segítő kutyákkal szemben alkalmazandó állatvédelmi, állatetikai normák (5.7.G.4)

A segítő kutyákkal szemben támasztott állategészségügyi követelmények (5.7.H).

- (2) Mindig tiszteletben kell tartani más emberek véleményét, kérését, félelmeit, akkor is, ha a mi kutyánk „nem bánt”!
- (3) A kutya ürülékét minden esetben fel kell szedni, nem szabad az utcára lépni erre alkalmas felszerelés nélkül.
- (4) Ha a kiképzés vagy alkalmazás során a kutya valamilyen kárt okoz, az adott helyzetben kutya iránti felelősséggel felruházott személynek (pl. kiképző) vállalnia kell a felelősséget és törekednie kell az okozott kár megtérítésére.
- (5) Beteg, sérült kutya, tüzelő-, vemhes vagy szoptató szuka vizsgán nem vehet részt.
- (6) Beteg, sérült kutya, tüzelő-, vemhes vagy szoptató szuka terápiákon és a terápiás záróvizsgára való felkészüléseken nem vehet részt.

V. A KÓDEXBE ÜTKÖZŐ MAGATARTÁS, AZ ETIKAI VÉTSÉG MEGÁLLAPÍTÁSA

Az tekinthető etikailag kifogásolható, etikai vétséget megvalósító magatartásnak, amit a MATESZE Etikai Bizottsága jelen Kódex III. és IV. fejezeteiben („Általános alapelvek, magatartási normák” illetve „A speciális szakmai alapelvek és magatartási normák”) fejezetekben rögzítettek alapján annak minősít.

VI. AZ ETIKAI BIZOTTSÁG

Az Etikai Bizottság

-elnökét és tagjait a MATESZE Elnöksége jelöli ki, 5 évre.

-legalább 3 legfeljebb 7 főből áll.

-üléseit az Etikai Bizottság elnöke hívja össze és vezeti.

-eljárásrendjét jelen Etikai Kódex rögzíti, az ebben nem szabályozott kérdésekben a Polgári rendtartás szabályai az irányadóak, melyeket a jelen Kódex alapelvei szerint kell értelmezni. Az értelmezéssel és eljárási renddel kapcsolatos vita esetén az Etikai Bizottság elnöke dönt.

-eljárásait jelen Etikai Kódex alapelveivel, rendelkezéseivel, a MATESZE elnökségének állásfoglalásaival, az Elnökség és a Közgyűlés korábbi döntéseivel és az Alapszabállyal összhangban folytatja le.

-döntéseit szabadon hozza meg, mely során kizárólag a jogerős bírósági ítélettel feltárt tényállás köti, annak értékelése az Etikai Bizottság szuverén joga és kötelessége.

VII. AZ ETIKAI BIZOTTSÁG ELJÁRÁSRENDEJE

(1) Az Etikai Bizottság eljárás megindítására jogosult (a) panaszos bejelentése esetén, (b) a MATESZE elnökségének felkérésére, (c) a Közgyűlés határozatban foglalt felkérésére valamint (d) önállóan, hivatalból is eljárást indíthat.

(2) Az Etikai Bizottság eljárását írásban kell kezdeményezni, levélben vagy e-mailben.

(3) Az Etikai Bizottság eljárását – az Etikai Bizottság szuverén mérlegelése alapján – nem zárja ki az, ha az adott ügyben a jogszabály is tartalmaz előírásokat, szankciókat és jogérvényesítési lehetőséget, illetve, ha az adott ügyben bíróság, vagy más hatóság előtt az eljárást megindították, vagy az ügyben határozat született.

(4) Az Etikai Bizottság az eljárás megindítására az etikai vétség tudomásszerzésétől számított 90 napon belül jogosult.

(5) Az Etikai Bizottság a beadványt érdemi vizsgálat nélkül elutasíthatja, azt hiánypótlásra visszaadhatja, azt visszautasíthatja, vagy abban döntést hoz. Az érdemi vizsgálat nélküli elutasítás oka a hiánypótlási kötelezettség nem teljesítése, illetve az elkészttség lehet. A visszautasítás oka az Etikai Kódex alanyi és/vagy tárgyi hatályának hiánya. Az Etikai Bizottság az érdemi vizsgálat nélküli elutasítást és a visszautasítást indokolni köteles, és erről a kérelmezőt írásban tájékoztatnia kell.

(6) Az Etikai Bizottság csak azokban az egyedi ügyekben folytat le eljárást, illetve hoz döntést, illetve állásfoglalást, amelyekkel kapcsolatban az állásfoglalás általános iránymutatásként is szolgálhat.

(7) Hiánypótlás esetén az Etikai Bizottság felhívja az eljárás kezdeményezőjét, hogy elutasítás terhe mellett a beadványának hiányosságait 5 napon belül pótolja, amelyre, ha nem kerül sor, úgy a beadványt érdemi vizsgálat nélkül elutasíthatja.

(8) Az Etikai Bizottság a megfelelő beadványt azzal küldi meg az ellenérdekű félnek, azaz a bepanaszoltak, hogy arra jogvesztés terhe mellett 5 napon belül észrevételt, nyilatkozatot tehet, melyben köteles az általa fontosnak tartott tényállást ismertetni, valamint bizonyítékainak előadása mellett a panaszos bizonyítékairól nyilatkozni.

(9) Az Etikai Bizottság, ha úgy ítéli meg, a tényállás további tisztázására hívhatja fel a feleket.

(10) Az Etikai Bizottság a döntését tárgyalás tartása nélkül, írásban hozza meg. A döntését a rögzítettek alapján legalább 3 legfeljebb 7 fős tanácsban hozza meg, szavazással, egyszerű többséggel. Indokolt esetben tárgyalás tartását rendelheti el, mely időpontjáról a feleket azt megelőzően legalább 5 nappal tájékoztatni köteles. A tárgyalástól történő távol maradás a döntésnek nem akadálya.

(11) Az etikai eljárás zártkörű, az annak során feltárt adatok, tények, információk szigorú titoktartási kötelezettség alá esnek. Tájékoztatásnak és sikeres kézbesítésnek tekintendő a levél, valamint a megküldött e-mail is.

(12) Az Etikai Bizottságban nem járhat el az Etikai Bizottság azon tagja, aki személyében összeférhetetlen a felekkel. Az összeférhetetlen tag helyett az Etikai Bizottság másik tagja, annak hiányában a MATESZE elnökség által kijelölt elnökségi tag jogosult eljárni.

(13) Az Etikai Bizottság a beadvány befogadása esetén az etikai eljárást a lehető legrövidebb időn belül lefolytatja, melyet törekszik annak előterjesztésétől számított 2 hónapon belül befejezni. Ez az időszak – a különösen bonyolult ügyekben – további 2 hónappal meghosszabbítható, amelyről a feleket értesíteni kell.

(14) Az Etikai Bizottság indokolt esetben az ügy elbírálhatósága érdekében az érintetteken kívül másokat is meghallgathat, illetve megkereshet.

(15) Az Etikai Bizottság az etikai eljárás lefolytatást követően írásban dönt az ügyben, mely az alábbi lehet:

- a) helyt ad a panasznak és megállapítja az etikai vétség elkövetését,
- b) helyt ad a panasznak és marasztalja a bepanaszoltat szankció alkalmazásával,
- c) elutasítja a panaszt,
- d) a felek egyezségkötése esetén az eljárást megszünteti.

A felek az etikai eljárás teljes időtartama alatt jogosultak egymással egyezséget kötni, mely tényét kötelesek bejelenteni az Etikai Bizottságnak.

Az Etikai Bizottság a döntését köteles megindokolni, azt a feleknek megküldeni.

(16) Az Etikai Bizottság által alkalmazható szankciók köre:

- a) írásbeli megrovás,
- b) a megrovás kötelezése közzétételre MATESZE tagok, tagszervezetek és regisztrált szervezetek között,
- c) kötelezés az etikai sérelem elhárítására,
- d) tagsággal járó jogosítványok 12-18 hónapra való felfüggesztésére vonatkozó javaslat Elnökség elé terjesztése,
- e) MATESZE tagok köréből való kizárásra vonatkozó javaslat Elnökség elé terjesztése,

f). a MATESZE szolgáltatásait igénybe vevő regisztrált szervezetek köréből való kizárásra vonatkozó javaslat Elnökség elé terjesztése. (af elfüggesztés a 27/2009 (XII.3.) SzMM rendelet hatályban lévő mellékletét képező Vizsgaszabályzatban foglaltak szerint minimum 1 év, de nem lehet 5 évnél több).

A szankciók együttesen is kiszabhatók, de a szankciók kiszabása esetén törekedni kell az etikai vétséggel arányos büntetés kiszabására és a fokozatosságra.

(17) Az Etikai Bizottság döntéséről a MATESZE elnökséget tájékoztatni köteles.

(18) Az Etikai Bizottság döntése főszabály szerint egyfokú. Fellebbezésnek helye nincs.

(19) Az Etikai Bizottság az általa arra érdemesnek tartott, a jelen Kódex és alapelvek értelmezését segítő döntésekből, szakmai álláspontjáról állásfoglalást készíthet, melyet az annak közzétételét követően indult etikai eljárásokban a felek hivatkozási alapként jogosultak felhasználni.

(20) A MATESZE Etikai Bizottsága éves rendszerességgel beszámolót készít arról, hogy etikai szempontból milyen releváns esetek történtek a szervezetnél. A beszámolót az Elnökség felé köteles benyújtani.

VII. ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

Az Etikai Kódex szövege nyilvános, a MATESZE internetes felületén megismerhető. Az Etikai Kódex az azt elfogadó elnökségi ülés napján lép hatályba, s rendelkezéseit ettől kezdve kell alkalmazni.

Érvényes 2021.10.15-től visszavonásig